

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia ..... 2019 r.

w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2019/2020

Na podstawie art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 945) zarządza się, co następuje:

§ 1. W roku szkolnym 2019/2020 wysokość:

- 1) środków finansowych przeznaczonych na wypłatę:
  - a) pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014 (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str. 11), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/40”, wynosi 231 178 767,37 zł, z czego wkład z budżetu:
    - Unii Europejskiej stanowi 103 078 767,37 zł, w tym:
      - 58 598 162,56 zł – na dostarczanie owoców i warzyw, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, zwanej dalej „ustawą”,
      - 44 480 604,81 zł – na dostarczanie mleka i przetworów mlecznych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,
    - państwa stanowi 128 100 000 zł, w tym:

- 58 309 731,20 zł – na dostarczanie owoców i warzyw, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,
  - 69 790 268,80 zł – na dostarczanie mleka i przetworów mlecznych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,
  - b) pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w:
    - art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2017/40, wynosi 5 408 825,92 zł, w tym:
      - 3 332 276,75 zł – w zakresie dotyczącym owoców i warzyw,
      - 2 076 549,17 zł – w zakresie dotyczącym mleka i przetworów mlecznych,
    - art. 5 ust. 1 lit. c i d rozporządzenia 2017/40, wynosi 1 564 719,34 zł, w tym:
      - 782 359,67 zł – w zakresie dotyczącym owoców i warzyw,
      - 782 359,67 zł – w zakresie dotyczącym mleka i przetworów mlecznych
    - przy czym na ocenę realizacji programu dla szkół – nie więcej niż 500 000 zł;
  - 2) stawek pomocy finansowej netto z tytułu realizacji działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2017/40, wynosi:
    - a) 0,72 zł na jedną porcję owoców i warzyw, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,
    - b) 0,74 zł na jedną porcję mleka i produktów mlecznych, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy
- i jest powiększona o wysokość należnego podatku od towarów i usług.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Opracowanie projektu rozporządzenia wynika z konieczności wykonania upoważnienia ustawowego zawartego w art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 945), zgodnie z którym Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, do dnia 31 maja danego roku wysokość środków finansowych w ramach finansowania programu dla szkół w kolejnym roku szkolnym przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej na realizację działań w zakresie dostarczania produktów dzieciom uczęszczającym do placówek oświatowych objętych programem dla szkół lub ich dystrybucję wśród tych dzieci, wysokość środków finansowych, przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej na realizację działań w zakresie środków towarzyszących o charakterze edukacyjnych, monitorowanie, ocenę i promocję programu dla szkół, jak również wysokość stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w zakresie dystrybucji produktów do szkół w ramach tego programu, mając na względzie krajowe ceny produktów dystrybuowanych do placówek oświatowych zgodnie ze strategią dotyczącą realizacji programu dla szkół oraz wysokość środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej na realizację programu określoną przez Komisję Europejską.

Program dla szkół jako mechanizm Wspólnej Polityki Rolnej UE jest realizowany od roku szkolnego 2017/2018. W latach wcześniejszych funkcjonowały w tym obszarze dwa niezależne od siebie mechanizmy unijne, tj.: „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”.

Łączny unijny budżet na realizację powyższego programu dla 28 państw członkowskich Unii Europejskiej wynosi w skali roku szkolnego 250 mln euro. Jego finalny podział na państwa członkowskie na rok szkolny 2019/2020 został przyjęty na posiedzeniu Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w dniu 13 marca 2019 r., a następnie potwierdzony w decyzji wykonawczej Komisji C(2019) 2249 final z dnia 27.3.2019 r. ustalającej ostateczny przydział pomocy unijnej państwom członkowskim na owoce i warzywa dla szkół oraz na mleko dla szkół na okres od dnia 1 sierpnia 2019 r. do dnia 31 lipca 2020 r. oraz zmieniającej decyzję wykonawczą C(2018) 1762 final.

Polska na realizację programu dla szkół w roku szkolnym 2019/2020 otrzymała łącznie kwotę 25 585 231 euro, tj. 110 052 312,63 zł, licząc zgodnie z kursem wymiany obowiązującym w dniu 31 grudnia 2018 r., w tym na komponent owocowo-warzywny 14 579 625 euro, a na komponent mleczny 11 005 606 euro. Wysokość otrzymanych przez

poszczególne państwa członkowskie przydziałów wynika ze zgłoszonego łącznie zapotrzebowania i jest rezultatem wyłącznie matematycznej kalkulacji dostosowującej dostępne środki do zgłoszonego zapotrzebowania. Unijne środki finansowe dla Polski na rok szkolny 2019/2020 są o ok. 3,74 mln euro wyższe (+17,1%) od kwoty proponowanej Polsce przez Komisję Europejską w ramach pierwotnej alokacji wynoszącej 21 844 492 euro. Jest to jednocześnie kwota o ok. 206 tys. euro wyższa (+0,8%) od ostatecznej alokacji otrzymanej przez Polskę na mocy ww. decyzji wykonawczej Komisji w roku szkolnym 2018/2019, która wyniosła 25 378 920 euro. Jednakże biorąc pod uwagę osłabienie się złotówki wobec euro w okresie od dnia 29 grudnia 2017 r. (1 euro = 4,1770 zł) do dnia 31 grudnia 2018 r. (1 euro = 4,3014 zł) wzrost uzyskanych na rok szkolny 2019/2020 środków z budżetu Unii Europejskiej w przeliczeniu na złotówki jest relatywnie jeszcze wyższy.

W ramach unijnych przepisów, celem zintensyfikowania działań skierowanych na promowanie wśród dzieci i młodzieży szkolnej właściwych nawyków żywieniowych, dopuszcza się dofinansowanie programu szkolnego z budżetów krajowych poszczególnych państw członkowskich.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2018/2019 (Dz. U. poz. 1056) krajowa alokacja na wsparcie dystrybucji mleka i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw w placówkach oświatowych z krajowego i unijnego budżetu wyniosła 128,1 mln zł.

Dopłata krajowa pozwala na efektywne kontynuowanie realizacji głównych celów programu dla szkół, którymi są promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia i odżywiania się, a tym samym przeciwdziałanie nadwadze. Kwestia ta jest szczególnie istotna zważywszy na ogłoszoną przez Światową Organizację Zdrowia epidemię otyłości. W materiałach naukowych zwraca się uwagę na bardzo niebezpieczne skutki zdrowotne nadmiernej otyłości prowadzące do chorób układu krążenia, nadciśnienia, udarów, cukrzycy, niektórych nowotworów, jak również problemów natury psychicznej związanych z obniżoną samooceną, stanami lękowymi i depresjami. Jak wskazują eksperci z zakresu żywienia w profilaktyce otyłości, to właśnie systematyczne spożywanie małych porcji owoców i warzyw oraz mleka może okazać się kluczowe, by w przyszłości uniknąć tej choroby

cywilizacyjnej. Tym istotniejsze jest, aby z właściwymi działaniami dystrybucyjno-promocyjnymi dotrzeć do jak najszerszego grona dzieci i młodzieży szkolnej.

Dopłata krajowa realizuje także zadania społeczne. Wymagana unijnymi przepisami „Strategia krajowa dotycząca realizacji w Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół w latach 2017/2018–2022/2023”, zwana dalej strategią, zakłada, że dystrybucja produktów w placówkach oświatowych będzie odbywać się bezpłatnie. Oferowane dzieciom i młodzieży zdrowe i świeże produkty będą doskonałym uzupełnieniem codziennej diety, tym bardziej istotnym, że spożywanym także przez dzieci pochodzące z uboższych rodzin. Jest to szczególnie ważne zważywszy, że utrzymanie odpowiedniego udziału mleka w diecie dzieci i młodzieży zapewnia pokrycie zapotrzebowania rozwijających się organizmów na łatwo przyswajalne białka, wapń oraz ryboflawinę. Ponadto, mleko bardzo dobrze bilansuje i uzupełnia niedobory składników odżywczych występujących m.in. w produktach zbożowych.

Powyższe propozycje budżetu programu dla szkół na rok szkolny 2019/2020 pozwolą na dystrybucję do każdego dziecka z tej grupy docelowej 84 porcji owoców i warzyw oraz 80 porcji mleka i przetworów mlecznych w ciągu roku szkolnego 2019/2020.

Przedłożona propozycja uwzględnia stanowisko Ministerstwa Zdrowia, które wskazuje na konieczność utrzymania przewagi podaży porcji owocowo-warzywnych w stosunku do liczby porcji mlecznych.

W długookresowej perspektywie realizacja programu, m.in. przez wprowadzenie długofalowych towarzyszących działań edukacyjnych, przyczyni się do wzrostu zainteresowania spożywaniem krajowych, zdrowych produktów mlecznych oraz owoców i warzyw.

Wysokość zaproponowanych środków na dopłatę krajową została uwzględniona w pracach prowadzonych nad krajowym budżetem na 2019 r. Wysokość proponowanej dopłaty krajowej na realizację programu szkolnego w roku 2019/2020 nie przekracza łącznie wsparcia z budżetu krajowego realizowanego do roku szkolnego 2016/2017 na programy „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”, tj. 128,1 mln zł. Jednocześnie zaproponowano utrzymanie z bieżącego roku szkolnego 2018/2019 przewagi środków z budżetu krajowego na komponent mleczny celem zniwelowania przewagi środków finansowych przeznaczonych na komponent owocowo-warzywny z budżetu unijnego.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia delegowanego Komisji

2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniającego rozporządzenie delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str. 11), tj. na środki towarzyszące o charakterze edukacyjnym, została określona najpierw ogółem, a następnie z podziałem na kwoty przeznaczone osobno na działania dotyczące owoców i warzyw oraz na działania dotyczące mleka i przetworów mlecznych. Jest to zgodne z założeniem, że edukacyjne działania w zakresie owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych powinny towarzyszyć i wzmacniać działania prowadzone w formie dystrybucji tych produktów do szkół.

Podobnie w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. c i d rozporządzenia 2017/40, tj. monitorowanie, ocena oraz promocja programu, przewidziano łączną kwotę budżetu tych działań, a następnie z podziałem na kwoty przeznaczone osobno na działania w zakresie owoców i warzyw oraz w zakresie mleka i przetworów mlecznych.

Konkretne wielkości pomocy zostały zaproponowane na poziomie wyższym w stosunku do wysokości finansowania przeznaczonego na poszczególne działania w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, kiedy te obszary Programu były dopiero w początkowej fazie ich wdrażania i realizacji. W zakresie promocji i oceny środki te zostały podzielone w równych częściach na oba komponenty programu.

Proponowane w obu przypadkach kwoty nie przekraczają maksymalnego pułapu wydatków na te cele określonego przepisami Unii Europejskiej, tj. 15% łącznego unijnego budżetu – w przypadku działań edukacyjnych oraz 10% łącznego unijnego budżetu – w przypadku działań promocyjnych, monitorowania i oceny.

Zaproponowane w projektowanym akcie prawnym stawki pomocy udzielanej w odniesieniu do jednej porcji produktów kwalifikowanych udostępnionej uczniowi w ramach programu dla szkół zostały skalkulowane na podstawie dostępnych danych przygotowanych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, z uwzględnieniem w przypadku obu komponentów średnich cen detalicznych produktów wchodzących w skład porcji, zgodnie z zakresem ustalonym w krajowej strategii, tj. notowanych w poprzednich pięciu latach kalendarzowych. W zakresie kalkulacji stawki porcji mlecznej, uwzględniono ponadto 4% dodatek wynikający z faktu, że dystrybucja preferowanego w Programie mleka pasteryzowanego, podobnie jak jogurtu czy kefiru, generuje dodatkowe koszty, gdyż produkty te wymagają zapewnienia tak zwanego

łańcucha chłodniczego, tj. transportu i przechowywania w temperaturze od 1 do 8 stopni C, W przypadku konieczności dotarcia z artykułami mleczarskimi w odpowiednim czasie do tysięcy placówek oświatowych na terenie całego kraju jest to szczególnie istotne.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. podatek od wartości dodanej (VAT) nie kwalifikuje się do pomocy unijnej. Dlatego podane stawki pomocy za porcję zostały wyrażone w kwocie netto. Do powyższych stawek zostanie doliczona wysokość należnego VAT, w przypadku gdy został on zapłacony przez dostawców za produkty przez nich nabyte, celem ich dostarczenia do szkół w ramach realizowanego programu. Wysokość należnego do zapłaty podatku VAT, przy stawce 5%, stanowi 6 405 000 zł, i jest zawarta w łącznej kwocie przewidzianej na realizację programu dopłaty z budżetu państwa (128 100 000 zł).

Zaproponowane w projektowanym rozporządzeniu stawki dopłat do porcji dystrybuowanych w szkołach zostały podane w polskich złotych, gdyż całościowy budżet programu na cele dystrybucyjne został określony w tej walucie, tj. po przeliczeniu części otrzymanej z budżetu Unii Europejskiej zgodnie z kursem wymiany obowiązującym w dniu 31 grudnia 2018 r. – 4,3014 zł/euro.

Z doświadczeń uzyskanych w trakcie realizacji dostaw w ramach dwóch pierwszych lat nowego programu szkolnego (2017/2018 i 2018/2019) wynika konieczność wprowadzenia niewielkich korekt zarówno w składzie koszyka mlecznego, jak i owocowo-warzywnego. Oznacza to, że w koszyku owocowo-warzywnym uwzględnione zostaną soki owocowe, przeciera owocowe i zagęszczone przeciera owocowe. Skład tego koszyka w poszczególnych semestrach roku szkolnego 2019/2020 będzie przedstawiał się następująco.

- 1) w pierwszym semestrze 42 porcji, z tego:
  - a) 12 porcji obejmujących jabłka - 1 sztuka o min. masie netto 150 g;
  - b) 5 porcji obejmujących gruszki - 1 sztuka o min. masie netto 150 g;
  - c) 2 porcje obejmujące śliwki - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 150 g;
  - d) 3 porcje soku/przecieru/zagęszczonego przecieru owocowego - 1 opakowanie o objętości 0,2 l;
  - e) 7 porcji obejmujących marchew - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;
  - f) 6 porcji obejmujących rzodkiewkę - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;
  - g) 2 porcje obejmujące paprykę słodką - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;
  - h) 3 porcje obejmujące pomidory - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;
  - i) 2 porcje obejmujące kalarepę - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;

2) w drugim semestrze 42 porcji, z tego:

- a) 12 porcji obejmujących jabłka - 1 sztuka o min. masie netto 150 g;

- b) 5 porcji obejmujących gruszki - 1 sztuka o min. masie netto 150 g;
- c) 2 porcje obejmujące truskawki - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 100 g;
- d) 3 porcje soku/przecieru/zagęszczonego przecieru owocowego - 1 opakowanie o objętości 0,2 l;
- e) 8 porcji obejmujących marchew - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;
- f) 7 porcji obejmujących rzodkiewkę - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;
- g) 3 porcje obejmujące pomidory - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;
- h) 2 porcje obejmujące kalarepę - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 90 g;

W przypadku mleka i produktów mlecznych, w stosunku do skład koszyka wypracowanego na rok szkolny 2018/2019, dodano w jednym semestrze po jednej porcji mleka. Koszyk charakteryzuje się znaczną przewagą mleka pitnego w stosunku do liczby porcji kefiru, do którego smaku dzieci powinny przyzwyczajać się stopniowo. Ponadto, celem uświadomienia dzieciom różnorodności produktów oferowanych przez przetwórców mleka, w koszyku znajduje się także jogurt i serek twarogowy, przy czym ilość tego ostatniego postanowiono utrzymać na dotychczasowym minimalnym poziomie. Zakładany skład koszyka mlecznego będzie przedstawiał się w roku szkolnym 2019/2020 następująco:

1) w semestrze pierwszym 40 porcji, z tego:

- 33 porcje mleka białego - 1 opakowanie jedn. zawierające min. 0,25 l produktu;
- 4 porcje jogurtu naturalnego - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 150 g;
- 2 porcje kefiru naturalnego - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 150 g;
- 1 porcje serka twarogowego - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 150 g.

2) w semestrze drugim 40 porcji, z tego:

- 33 porcje mleka białego - 1 opakowanie jedn. zawierające min. 0,25 l produktu;
- 4 porcje jogurtu naturalnego - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 150 g;
- 2 porcja kefiru naturalnego - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 150 g;
- 1 porcje serka twarogowego - 1 opakowanie jedn. o min. masie netto 150 g.

Mając na względzie zarówno ograniczenia wynikające z możliwości dofinansowania programu z budżetu krajowego, jak również zalecenia organów ds. zdrowia i żywienia, by przedmiotem dystrybucji do szkół zostały objęte wyłącznie mleko białe i jego naturalne przetwory, w projektowanym rozporządzeniu nie przewidziano stawki pomocy dla koszyka zawierającego dopuszczone przepisami unijnymi produkty z dodatkami smakowymi.

Wprowadzenie powyższych zmian w obu koszykach dostaw pozwoli na lepsze dostosowanie podaży zarówno zalecanych, jak i oczekiwanych przez dzieci, produktów do grupy docelowej, którą pozostają klasy I-V szkół podstawowych.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego czasu na zawarcie umów ze szkołami przez podmioty zainteresowane dostawami mleka oraz owoców i warzyw (najlepiej jeszcze przed rozpoczęciem roku szkolnego 2019/2020), proponuje się, aby projektowane

rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zastosowanie powyższego rozwiązania wynika z konieczności jak najszybszego poznania przez zainteresowanych udziałem w programie poziomu budżetu oraz wysokości stawek na przyszły rok szkolny, tak aby możliwe było zrealizowanie dystrybucji zakładanych ilości porcji w trakcie I semestru roku szkolnego 2019/2020. Mając powyższe na uwadze, a także uwzględniając fakt, że program dla szkół jest w dużym stopniu kontynuacją dotychczasowych programów „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”, wejście w życie projektowanego rozporządzenia dzień po jego ogłoszeniu nie jest sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawa.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem **RD 508**.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom lub organom Unii Europejskiej.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

<p>Nazwa projektu (tytuł) Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2019/2020</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi - wiodące Ministerstwo Edukacji Narodowej - współpracujące Ministerstwo Zdrowia - współpracujące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Tadeusz Romańczuk – Sekretarz Stanu w MRiRW</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ewa Domańska – Naczelnik Wydziału Produktów Zwierzęcych w Departamencie Rynków Rolnych MRiRW, tel. (22) 623 21 60, ewa.domanska@minrol.gov.pl</p> <p>Łukasz Kowalczyk – Naczelnik Wydziału Produktów</p>	<p>Data sporządzenia 29.03.2019 r.</p> <p>Źródło: Art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 945)</p> <p>Decyzja wykonawcza Komisji C(2019) 2249 final z dnia 27.3.2019 r. (notyfikowana państwom członkowskim bez publikowania w Dz. Urz. UE)</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów RD508</p>
--	---

Ogrodniczych w Departamencie Rynków Rolnych MRiRW, tel. (22) 623 10 55, lukasz.kowalczyk@minrol.gov.pl	
OCENA SKUTKÓW REGULACJI	
1. Jaki problem jest rozwiązywany?	
<p>Na mocy decyzji wykonawczej Komisji C(2019) 2249 z dnia 27.3.2019 r., Polska otrzymała środki finansowe z budżetu UE w wysokości 25 585 231 euro na realizację „programu dla szkół” w roku szkolnym 2019/2020 (110 052 312,63 zł).</p> <p>Zgodnie z art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, corocznie do dnia 31 maja na kolejny rok szkolny wysokość środków finansowych oraz wysokość stawek pomocy finansowej na realizację „programu dla szkół”.</p> <p>W związku z powyższym ustala się w drodze rozporządzenia Rady Ministrów na rok szkolny 2019/2020:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2017/40, 2) wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2017/40, 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. c–d rozporządzenia 2017/40, 4) wysokość stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 2017/40 <p>mając na względzie krajowe ceny produktów dystrybuowanych do placówek oświatowych zgodnie ze strategią dotyczącą realizacji programu dla szkół oraz wysokość środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej na realizację programu określoną przez Komisję Europejską.</p>	
2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt	
<p>Program dla szkół jako mechanizm Wspólnej Polityki Rolnej UE jest realizowany od roku szkolnego 2017/2018. W latach wcześniejszych funkcjonowały w tym obszarze dwa niezależne od siebie mechanizmy unijne, tj.: „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”.</p> <p>Łączny unijny budżet na realizację powyższego programu dla UE-28 wynosi w skali roku szkolnego 250 mln euro. Jego finalny podział na państwa członkowskie na rok szkolny 2019/2020 został przyjęty w dniu 13 marca 2019 r., a następnie potwierdzony w decyzji wykonawczej Komisji C(2019) 2249 final z dnia 27.3.2019 r. ustalającej ostateczny przydział pomocy unijnej państwom członkowskim na owoce i warzywa dla szkół oraz na mleko dla szkół na okres od dnia</p>	

1 sierpnia 2019 r. do dnia 31 lipca 2020 r. oraz zmieniającej decyzję wykonawczą C(2018) 1762 final. Polska na realizację programu dla szkół w roku szkolnym 2019/2020 otrzymała łącznie kwotę 25 585 231 euro, tj. 110 052 312,63 zł

W nowych unijnych przepisach odstąpiono od obligatoryjnego wymogu współfinansowania programów dla szkół z budżetów państw członkowskich Unii Europejskiej. Współfinansowanie krajowe z punktu widzenia celów programu jest nadal wskazane i potrzebne. Krajowe środki na ten cel przeznacza zdecydowana większość państw członkowskich UE. Uwzględniając powyższe, proponuje się utrzymanie w przyszłym roku szkolnym poziomu dofinansowania krajowego przez Polskę z lat szkolnych 2017/2018-2018/2019, tj. na poziomie 128,1 mln zł. Rozwiązanie to zostało uprzednio zaplanowane w notyfikowanej do Komisji Europejskiej w 2017 r. strategii krajowej dotyczącej realizacji przez Polskę przedmiotowego mechanizmu w latach 2017/2018-2022/2023. Bez wsparcia krajowego, mając na uwadze wprowadzenie w zreformowanym programie obligatoryjnej realizacji dodatkowych działań takich jak działania edukacyjne, a także promocja, monitoring i kontrola, utrzymanie poziomu dotychczasowej dystrybucji nie byłoby możliwe.

Celu nie można inaczej niż poprzez rozwiązanie legislacyjne.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Mając na uwadze, że niezakończony dotychczas rok szkolny 2018/2019 jest dopiero drugim rokiem stosowania nowych zasad programu dla szkół, a część państw członkowskich UE ma wciąż pewne opóźnienia w jego wdrażaniu, aktualnie trudno szczegółowo określić, jakie modele jego finansowania oraz dystrybucji produktów do placówek oświatowych zostały wybrane przez poszczególne państwa członkowskie UE.

Z informacji uzyskanych z Komisji Europejskiej na początku 2019 r. wynika, że wciąż kilka państw członkowskich, z różnych względów (np. kwestii legislacyjnych i procedur przetargowych), nie rozpoczęło wypłat unijnej pomocy lub nawet dystrybucji produktów do placówek oświatowych. W pozostałych państwach członkowskich dystrybucja jest realizowana, natomiast działania edukacyjne oraz promocja i ewaluacja są najczęściej na etapie wstępnym.

Sposób wdrożenia programu dla szkół w każdym państwie członkowskim (a często nawet regionie) może być odmienny, jednak zgodnie z przepisami UE program musi obejmować element polegający na udostępnianiu owoców, warzyw oraz mleka dzieciom objętym grupą docelową. Jeżeli chodzi o sposób wdrożenia programu dla szkół w latach szkolnych 2017/2018-2018/2019 w poszczególnych państwach mamy do czynienia z różnicami, jeżeli chodzi o: wiek dzieci objętych grupą docelową, katalog udostępnianych produktów, skalę wydatków na działania inne niż dystrybucja produktów, sposób finansowania tych działań (w wielu państwach podmiotami, które są uprawnione do uzyskania wsparcia w ramach programu dla szkół są placówki oświatowe, albo jednostki samorządu), długość okresu i sposób udostępniania produktów dzieciom.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Dzieci i młodzież z klas I-V w szkołach podstawowych	1 831 264	Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN)	Udział w programie dla szkół.

<p>Szkoły podstawowe</p>	<p>14 571*</p>	<p>GUS/MEN</p>	<p>Dystrybucja wśród uczniów produktów kwalifikujących się w ramach programu dla szkół.</p>
<p>Dostawcy produktów kwalifikujących się w ramach programu dla szkół</p>	<p>305**</p>	<p>KOWR</p>	<p>Dostawy produktów kwalifikujących się w ramach programu dla szkół do szkół podstawowych Warunkiem udziału w programie będzie uzyskanie przez dostawców zatwierdzenia przez dyrektora oddziału terenowego KOWR w odniesieniu do owoców i warzyw lub mleka. O zatwierdzenie na realizację działania polegającego na dostarczaniu produktów dzieciom objętych programem mogą ubiegać się podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. a i c-e rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/40 (placówki oświatowe, dostawcy lub dystrybutorzy, organizacje występujące w imieniu przynajmniej jednej placówki oświatowej lub organu odpowiedzialnego za edukację, które zostały powołane do zarządzania i realizacji zadań związanych z</p>

			<p>programem, oraz wszelkie inne jednostki publiczne lub prywatne, które są zaangażowane w zarządzanie i realizację jakichkolwiek działań związanych z realizacją programu.</p> <p>Warunki udziału w programie zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez KOWR związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół.</p>
Dyrektorzy oddziałów terenowych KOWR	17		<p>Zatwierdzanie podmiotów zainteresowanych uczestnictwem w programie dla szkół w ramach dostaw i dystrybucji produktów w szkołach podstawowych. Prowadzenie postępowań w sprawie przyznania pomocy unijnej i krajowej na działania związane z dostarczaniem i dystrybucją produktów w placówkach oświatowych oraz nakładanie kar na</p>

			podmioty uczestniczące w programie, w przypadku niespełnienia warunków wypłaty pomocy
Dyrektor Generalny KOWR	1		Zatwierdzanie podmiotów realizujących w ramach programu dla szkół działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym oraz działania promocyjne. Prowadzenie postępowań w sprawie przyznania pomocy unijnej na działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym oraz działania promocyjne, a także związane z oceną programu. Nakładanie kar na podmioty uczestniczące w programie w przypadku niespełnienia warunków wypłaty pomocy na ww. działania.
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa			Dokonywanie płatności pomocy unijnej i krajowej na działania związane z dostarczaniem i dystrybucją produktów w placówkach oświatowych oraz dokonywanie płatności pomocy

pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-128,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-128,1
budżet państwa	-128,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-128,1
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Budżet UE oraz budżet krajowy.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Łączne szacowane zapotrzebowanie na środki z budżetu państwa na sfinansowanie zakupu i dostaw owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w roku 2019/2020 w ramach programu dla szkół wyniosą 128100 000 zł, w tym na zapłacony VAT 6 405 000 zł (5% dopłaty krajowej). Pozostaną one bez zmian w stosunku do dotychczasowych obciążeń dla budżetu państwa z tytułu realizacji programu w roku szkolnym 2018/2019.</p> <p>Zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji C(2019) 2249 final z dnia 27.3.2019 r. ustalającą m.in. ostateczny przydział pomocy unijnej państwom członkowskim na owoce i warzywa dla szkół oraz na mleko dla szkół na okres od dnia 1 sierpnia 2019 r. do dnia 31 lipca 2020 r. środki finansowe przyznane z budżetu UE na program dla szkół wynoszą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na owoce i warzywa – 14 579 625 euro (62 712 798,98 zł), 2) na mleko w szkole – 11 005 606 euro (47 339 513,65 zł). <p>Z ww. puli środków budżetu UE państwa członkowskie, oprócz dostaw, finansują w ramach programu koszty związane z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) towarzyszącymi środkami edukacyjnymi, które mogą obejmować, między innymi, środki i działania ukierunkowane na zainteresowanie dzieci rolnictwem, edukację w zakresie zdrowych nawyków żywieniowych, lokalnych łańcuchów żywnościowych, rolnictwa ekologicznego, zrównoważonej produkcji lub zwalczania marnotrawienia żywności (pomoc unijna na finansowanie tych środków nie może przekraczać 15% ostatecznych przydziałów rocznych państw członkowskich); 2) reklamą, monitorowaniem i oceną programu (pomoc unijna na finansowanie tych środków nie może przekraczać 10% ostatecznych przydziałów rocznych państw członkowskich). <p>Zatem roczny budżet programu dla szkół w roku szkolnym 2019/2020 na wszystkie rodzaje działań przewidziane programem wynosi 238 152 312,63 zł, z czego kwota:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 110 052 312,63 zł (obliczona zgodnie z kursem z dnia 31 grudnia 2018 r., co wyjaśniono poniżej) z budżetu UE, oraz 2) 128 100 000,00 zł z budżetu krajowego, która nie podlega refundacji z budżetu UE (zgodnie z art. 23a rozporządzenia nr 1308/2013 w ramach uzupełnienia pomocy unijnej państwa członkowskie mogą przyznawać 											

pomoc krajową na rzecz finansowania programu dla szkół).

Zgodnie z prawem UE kwota środków pochodzących z budżetu unijnego przeznaczonych na realizowanie w danym roku szkolnym działań z zakresu reklamy, monitorowania oraz oceny łącznie nie może przekroczyć 10% otrzymanej przez państwa członkowskie alokacji. W przypadku Polski dla roku 2019/2020 takim progiem jest kwota 2 558 523 euro (ok. 11 mln zł). Natomiast limit środków pochodzących z budżetu UE przeznaczonych na realizację w danym roku szkolnym towarzyszących środków edukacyjnych nie może przekroczyć 15% rocznej alokacji, tj. 3 837 784,65 euro (ok. 16,5 mln zł). W projekcie rozporządzenia proponuje się wykorzystanie na powyższe działania kwot niższych niż ww. maksymalne pułapy określone w przepisach UE, a pozostałą część wygospodarowanej w ten sposób kwoty przeznaczyć na wsparcie dystrybucji produktów do szkół. Przyjmując powyższe założenia, roczny koszt zakupu i dystrybucji mleka i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw w ramach programu dla szkół ukształtuje się na poziomie bliskim 231,2 mln zł), z czego:

- 1) dla owoców i warzyw wyniesie 116 907 893,76 zł;
- 2) dla mleka i przetworów mlecznych wyniesie 114 270 873,61 zł.

Do obliczeń przyjęto grupę docelową 1 831 264 uczniów klas I-V szkół podstawowych, według danych udostępnionych przez MEN, a liczbę porcji na jedno dziecko na rok szkolny założono na poziomie 84 sztuk w przypadku owoców i warzyw oraz 80 sztuk w przypadku mleka i przetworów mlecznych. Koszt poszczególnych produktów ustalono na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Ostatecznie zaproponowana stawka pomocy na jedno dziecko wyliczona średnio na jedną porcję owoców i warzyw wyniesie 0,76 zł, a na jedną porcję mleczną 0,78 zł. Jako, że ceny użyte do wyliczeń są cenami detalicznymi (tj. zawierającymi VAT), tak obliczone stawki zostały następnie pomniejszone o 5% należnego podatku.

W przypadku wyczerpania kwoty limitu wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich według ustawy budżetowej na dany rok, przedmiotowa pomoc zostanie sfinansowana w ramach kwot zaplanowanych w rezerwach celowych cz. 83, poz. 8 i poz. 98.

Zgodnie z art. 32a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 255 z 28.8.2014, str. 18, z późn. zm.) w odniesieniu do pomocy przyznanej na wdrożenie programu dla szkół, o którym mowa w części II tytuł I rozdział II sekcja 1 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, terminem operacyjnym kursu walutowego jest dzień 1 stycznia poprzedzający dany rok szkolny.

Jednocześnie zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, w przypadku gdy termin operacyjny jest ustalony na mocy prawodawstwa Unii, kursem walutowym, który należy zastosować, jest ostatni kurs wyznaczony przez Europejski Bank Centralny (EBC) przed pierwszym dniem miesiąca, w którym miał

		miejsce termin operacyjny, tj. w odniesieniu do kwot pomocy udostępnionych w ramach programu dla szkół (dla roku szkolnego 2019/2020) kurs z dnia 31 grudnia 2018 r. – 4,3014 zł/euro.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łączni e (0- 10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina							
	osoby niepełnosprawne							
	osoby starsze (dodaj/usuń)							
	W ujęciu niepieniężny m	duże przedsiębiorstwa						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina							
	osoby niepełnosprawne							
	osoby starsze							

	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja w zakresie programu dla szkół będzie miała pozytywny wpływ na rodziny i obywateli. Środki finansowe przeznaczone na dostarczanie i dystrybucję mleka oraz owoców i warzyw w placówkach oświatowych pozwolą na realizację głównego celu programu, tj. promowanie zdrowego stylu odżywiania się i przeciwdziałanie otyłości i nadwadze wśród dzieci, będą również pomocą finansową dla rodzin z dziećmi w wieku szkolnym – dostarczone w ramach programu produkty będą stanowiły wartościowe uzupełnienie w codziennej diecie dzieci.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ x zdrowie
Omówienie wpływu	Promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia i odżywiania się, a tym samym przeciwdziałanie nadwadze	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
Rok szkolny 2019/2020.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
<p>Zgodnie art. 8 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/39 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str. 1) do dnia 31 stycznia po zakończeniu danego roku szkolnego państwo członkowskie przekazuje wyniki monitorowania programu. Roczne sprawozdanie z monitorowania, które obecnie jest jeszcze w fazie projektowania przez Komisję Europejską, będzie zawierało: informacje na temat środków finansowych wykorzystanych na dostarczanie i dystrybucję każdej z grup produktów wymienionych w art. 23 ust. 3-5 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 oraz na środki towarzyszące o charakterze edukacyjnym, liczbę placówek oświatowych oraz liczbę dzieci uczestniczących w programie dla szkół, średnią wielkość porcji i średnią cenę za porcję, częstotliwość dostarczania produktów, ilości produktów dostarczonych w podziale według grup produktów oraz, w stosownych przypadkach, innych produktów niż te wymienione w art. 23 ust. 3-5 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, rodzaje wdrożonych działań promocyjnych oraz środków towarzyszących, a także organy i zainteresowane strony zaangażowane w opracowanie i wdrożenie programu dla szkół. Roczne sprawozdania kontrolne dotyczące przeprowadzonych kontroli na miejscu i związanych z nimi ustaleń zawierają informacje na temat: kwot pomocy objętej wnioskami, wypłaconej i podlegającej kontroli na miejscu, zmniejszeń pomocy w następstwie kontroli administracyjnych, zmniejszeń pomocy, z uwagi na opóźnione złożenie wniosku, kwot pomocy odzyskanych w wyniku kontroli na miejscu oraz nałożonych kar administracyjnych. Państwa członkowskie przedstawiają również Komisji Europejskiej sprawozdanie z oceny skuteczności programu w stosunku do założonych celów za okres obejmujący pierwsze pięć lat szkolnych. Pierwsze sprawozdanie z oceny programu należy przedłożyć do dnia 1 marca 2023 r.</p>
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
